

Hyvä vesilintulaskija!

Kiitos kun olet mukana tärkeässä vesilintukantojen seurannassa. Luonnontieteellisen keskusmuseon (Luomus) ja Luonnonvarakeskuksen (LUKE) yhteistyössä BirdLife Suomen kanssa toteuttamat vesilintuseurannat alkavat jälleen huhti–toukokuussa (34. maastokausi).

Vesilintulaskennat ovat viimeisen vuoden aikana ilahduttavasti kasvattaneet suosiotaan, mutta usean vesilintulajin kannanarviointiin kaivataan edelleen kattavampaa aineistoa. Etenkin harvalukuisten lajien osalta aineisto on pieni. Vanhojen laskentakohteiden toistaminen antaa arvokasta tietoa lajien kannanmuutoksista. Myös uusia kohteita kannattaa perustaa, jos niillä suinkin voidaan jatkaa seurantaa.

Tuloksia kauden 2018 laskennoista on koottu LUKE:n sivuille: <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/riista/vesilinnut/>

Sopiva laskennan ajankohta

Suosituksemme tämän kevään laskenta-ajankohdiksi:

Etelä- ja Lounais-Suomen rannikkoalue: 1. laskenta 1.–13.5. ja 2. laskenta 19.–27.5.

Aikaisen kevään vuoksi laskennan voi kuitenkin tehdä jo noin viikkoa aikaisemmin, kuten Etelä- ja Lounais-Suomessa 25.4. alkaen.

Etelä- ja Keski-Suomen sisämaa-alue: 1. laskenta 8.–16.5. ja 2. laskenta 23.–31.5.

Pohjois-Suomen tilanteen ennakoarviointi on hyvin haastavaa. Ohjeelliset suositukset ovat 1. laskenta 18.5.–26.5. ja 2. laskenta 30.5.–6.6. Sopiva laskennan ajankohta määrittyy kevään edetessä.

Käytännössä ensimmäinen laskenta suoritetaan viikko jäiden lähtöjen jälkeen ja toinen pari viikkoa myöhemmin.

Valtakunnallisesti laskentojen ajoituksessa voi käyttää hyödyksi jäänlähdon ajankohtaa, mikäli tämä on tiedossa. Rehevillä (lintu)järvillä läpimuuttajien vuoksi ensimmäinen laskenta suositellaan tehtävän aikaisintaan kymmenkunta päivää jäidenlähdestä. Toinen laskentakierros on 10–15 päivää myöhemmin. Karuilla järvillä ja selkävesillä voi aloittaa laskennat viikko jäidenlähdon jälkeen. Toinen kierros on niilläkin 10–15 päivää myöhemmin. Lintuvesillä **taviparvi** (1. laskenta) ja **haapanaparvi** (2. laskenta) oleskelu on hyvä merkki siitä, että laskentaa on syytä viivästyttää muutama päivä. Mikäli ensimmäistä laskentaa ei ole mahdollista viivästyttää, mutta alueella esiintyy selkeitä taviin muuttoparvia, voi tavin tulkinat tehdä 2. laskennan perusteella.

Linnut olisi hyvä laskea samoilta paikoilta ja samoin menetelmin kuin aiempina vuosina. Jos tunnet muita vesilintulaskennoista mahdollisesti kiinnostuneita, olisimme kiitollisia, jos kertoisit heille seurannasta ja neuvot ottamaan yhteyttä meihin. Moni aktiivinenkin lintuharrastaja ei ole koskaan kuullutkaan vesilintulaskennoista, saati tiedä, kuinka helppoja ne ovat voivat olla toteuttaa. Vesilintulaskenta muistuttaa tavallista keväistä linturetkeä.

Tällä videolla akatemiatutkija Alekski Lehikoinen opastaa, kuinka teet vesilintulaskennan:

<https://www.youtube.com/watch?v=b0xaMQ4m2Kw>

Vesilintupisteet päivitetyllä kartalla

Luomuksen linnustonseurannan verkkosivulla (<http://www.luomus.fi/fi/vesilintulaskenta>) on karttanäkymä (<http://rpubs.com/linnustonseuranta/VL-kartta2018>) Luomuksen aktiivisista ja passiivisista laskentapisteistä, LUKE:n aktiivisista laskentapisteistä sekä uutena myös LUKE:n passiivisista laskentapisteistä. Karttasymbolia klikkaamalla saat näkyviin kohteen nimen ja numeron sekä tiedon viimeisestä laskentavuodesta. Mikäli laskentapiteesi puuttuu kartalta, toivomme sinun toimittavan kohteesi paikkatiedot kevään laskentatulosten mukana. Kartalla näkyvien passiivisten seurantapisteiden palauttaminen seurantaan on toivottavaa.

Laskenta-aktiivisuudessa alueellisia eroja, riistasorsien pesimätuloksessa eroja 2018

Laskentapisteiden karttaa katsomalla selviää, että muutamien paikallisyhdistysten alueilla vesilintulaskentoja tehdään aktiivisesti, mutta muualla niukasti. Läntisessä ja itäisessä Suomessa riittää elvytettäviä passiivisia laskentapisteitä, kun taas Pohjois-Suomeen voisi perustaa aivan uusiakin laskentakohteita. Kartasta nähdään myös, että Järvi-Suomessa on niukasti laskentapisteitä!

Laskentakauden 2018 jälkeen Luomukseen lähetettiin tiedot 313 vesilintujen laskentapisteestä 128 kohteesta (2017 laskentapisteitä oli 314). LUKE:n tiedoista vastaavat pääosin metsästäjät, jotka kokosivat tietoja 617 laskentapisteestä. Luomuksen ja LUKE:n vesilintulaskentojen aineistot yhdistämällä tuotetaan vesilintujen kannanarviot.

Vuonna 2018 tavin parimäärä oli LUKE:n tulossivujen mukaan alhaisin 33. vuotisen seurannan aikana. Poikueet olivat kuitenkin melko suuria toisin kuin haapanalla, jonka poikastuotto jäi seurantahistorian alhaisimmaksi. Sen sijaan telkän parimäärä ja poikastuotto ovat pysyneet viime vuosina vakaina. Sinisorsan poikastuotto parani vuoden 2017 kehnon tuloksen jälkeen.

Vesilintulaskijoiden WhatsApp-ryhmä

Vesilintulaskijat voivat jakaa toisilleen vertaistukea Vesilintulaskijat-WhatsApp-ryhmässä. Varsinaiseen tulosten palauttamiseen sovellusta ei käytetä, vaan kyseessä on vain epävirallinen kommunikointi. WhatsApp on maksuton pikaviestisovellus, jota käytetään yleisesti erilaisten ryhmien keskinäiseen yhteydenpitoon. Viesteissä voi lähettää tekstiä, kuvaa tai ääntä. Käyttääksesi WhatsApp-sovellusta tarvitset älypuhelimien, jossa on internet-yhteys. Jos haluat liittyä Vesilintulaskijat-WhatsApp-ryhmään, lähetä sähköpostia linnustonseuranta@luomus.fi ja mainitse viestissä nimesi sekä puhelinnumerosi (ryhmään liitytään puhelinnumeron avulla).

Vesilintulomakkeiden täyttäminen

Vesilintulaskentojen tiedot ilmoitetaan edelleen sähköisen Excel-pohjaisen ilmoituslomakkeen avulla. Sähköisen lomakkeen voit ladata linnustonseurannan sivuilta. Vanhoja vuoden 2006 -mallisia paperilomakkeita otetaan edelleen vastaan. Jokaisesta laskentakohteen laskentapisteestä (pistelaskennan sektori tai kiertolaskennan kohde) täytetään oma tiedosto, jolle kirjataan molempien laskentakertojen tiedot. Älä tallenna useamman kohteen tai laskentapisteen tietoja saman tiedoston eri sivuille tai muuta Excel-taulukon kenttiä, sillä tämä vaikeuttaa tietojen siirtoa tietokantaan. Vanhoista laskentakohteista tulee käyttää samoja tunnisteita (numero ja nimi) kuin aiemmin. Uusille kohteille kannattaa antaa maastokartasta löytyvä paikannimi ja tarvittaessa yksilöllinen lisämääre, esimerkiksi

”itäosa”, ”eteläpää” tai muu vastaava. Linnustonseuranta antaa uusille laskentakohteille numerot, mutta kohteen sisäiset laskentapisteenumerot voit antaa itse. Jos parimäärätulkinnat tuntuvat vaikeilta, voit täyttää lomakkeelle vain 1. ja 2. laskennan havainnot, ja parimäärätulkinta tehdään Linnustonseurannassa. Laskentaohjeet, lomakkeet ja lomakkeiden täyttöohjeet löytyvät osoitteesta:

<http://www.luomus.fi/fi/vesilintulaskenta>

Vesilintujen poikuelaskennat

Vesilintujen poikuelaskennoilla saadaan selville vuotuinen lisääntymistulos erityyppisillä vesillä. Vesilintujen poikuelaskennoista vastaa LUKE. Poikuelaskennat tehdään kesä–heinäkuussa samoilla kohteilla kuin parilaskennatkin. Luomuksen koordinoimat laskentakohteet soveltuvat myös poikuelaskentapaikoiksi, mutta Luomus ei osallistu poikuelaskentojen koordinointiin, vaan tulokset palautetaan LUKE:lle. Mikäli olet kiinnostunut suorittamaan poikuelaskennat laskenta-alueellasi, voit ladata poikuelaskentojen ohjeet ja lomakkeet osoitteesta:

<https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/riista/vesilinnut/vesilintujen-poikuelaskentaohjeet/>

Lisätietoja: katja.ikonen@luke.fi

Ilmoita tiedot tuoreeltaan!

Seuranta kannattaa jatkaa, vaikka et viime vuonna olisi laskenut lintuja. Jos laskentatietosi jäivät ilmoittamatta, otamme vastaan tietoja myös aikaisemmilta vuosilta. Koska useat vesilintukannat ovat taantuneet, laskeminen ja tietojen ajoissa lähettäminen on yhä tärkeämpää! Aineistosta tehdään tilastot valmiiksi metsästyskautta varten jo kesän aikana, ja siksi pyydämme kaikkia laskijoita palauttamaan lomakkeet heti laskentojen jälkeen, viimeistään kesäkuun loppuun mennessä.

Hyvää lintukevättä!

Heidi Björklund

puh. 050 318 2334

linnustonseuranta@luomus.fi

Katja Ikonen

puh. 029 532 7010

katja.ikonen@luke.fi

Toni Laaksonen

puh. 029 532 2130

toni.laaksonen@luke.fi

Tero Toivanen

puh.010 406 6203

tero.toivanen@birdlife.fi